

STORTINGET

Innst. 284 S

(2017–2018)

Innstilling til Stortinget
fra Stortingets presidentskap

Innstilling fra Stortingets presidentskap om endring i Stortingets forretningsorden

---

Til Stortinget

Bakgrunn

I denne innstillingen foreslår presidentskapet å ta inn en regel i Stortingets forretningsorden § 27 som åpner for at andre enn komiteens medlemmer kan være til stede på lukkede komitéhøringer.

Det er i Stortingets forretningsorden § 36 gitt regler om avviklingen av lukkede møter i Stortinget. Adgangen for andre enn komiteens medlemmer til å være til stede på lukkede høringer i komiteene er derimot ikke regulert i Stortingets forretningsorden.

Ved to anledninger de seneste årene har søknader fra kontroll- og konstitusjonskomiteen om politiske rådgiveres deltakelse på lukkede kontrollhøringer blitt innvilget gjennom vedtak av Stortinget i plenum om fravikelse av forretningsordenen. De to lukkede høringene var høring 1. mars 2018 om håndtering av omorganiseringen av SSB og høring 29. mai 2017 om Tillegg nr. 1 til Dokument 1 (2016–2017) Riksrevisjonens rapport om revisjon av politiets og Forsvarets objektsikring.

Det kan være ulike årsaker til at komiteen beslutter å gjennomføre en høring for lukkede dører. I enkelte saker er beslutningen om å lukke høringen begrunnet med at opplysningene som formidles, er graderte etter sikkerhetsloven eller beskyttelsesinstruksen. I andre tilfeller kan begrunnelsen for å lukke høringen være at det er aktuelt å formidle taushetsbelagte personopplysninger, forretningshemmeligheter eller opplysninger som er unntatt offentlighet fordi de anses som organinterne

i et forvaltningsorgan. Det kan også forekomme at den som møter til høring, ber om at høringen lukkes.

Presidentskapets merknader

Presidentskapet legger til grunn at utgangspunktet må være at bare komiteens medlemmer, de som er anmodet om å møte til høring, og ansatte i Stortingets administrasjon med nødvendige gjøremål i høringen har adgang til lukkede komitéhøringer. I tillegg vil de som møter til høring, ofte ha behov for å ha med seg én eller flere bisittere. Etter presidentskapets syn er det naturlig at slike bisittere behandles på lik linje med dem som anmodes om å møte til høring, i den grad komiteen aksepterer at den som møter til høringen, kan la seg bistå.

Det kan imidlertid være behov for å la andre personer utenfor personkretsen nevnt ovenfor få adgang til å overvære en lukket høring. Andre personer med slikt tjenstlig behov kan først og fremst være ansatte i parti-gruppene som bistår et komitémedlem i den aktuelle saken, ansatte i departementene eller underliggende forvaltningsorganer eller representanter for organer for Stortinget. Det forekommer eksempelvis at det avholdes høringer for lukkede dører i forbindelse med kontroll- og konstitusjonskomiteens behandling av Riksrevisjonens undersøkelser, hvor representanter fra Riksrevisjonen kan ha et tjenstlig behov for å være til stede.

Presidentskapet foreslår derfor at det fastsettes i Stortingets forretningsorden at andre personer enn de som er nevnt ovenfor, kan gis adgang til å være til stede på lukkede høringer i den utstrekning det foreligger tjenstlig behov for det.

Presidentskapet har både vurdert en løsning hvor myndigheten til å gi slik tillatelse legges til Stortin-

gets presidentskap, og en løsning hvor denne myndigheten legges til den aktuelle fagkomité. Presidentskapet vil imidlertid foreslå en todelt løsning, som både ivaretar hensynet til praktikable løsninger og hensynet til kontroll med tilgang til særlig sensitiv informasjon.

Presidentskapet foreslår at komiteene som hovedregel selv kan beslutte at personer med tjenstlige behov gis tilgang til lukkede høringer. Det er komiteen som ellers beslutter rammene rundt høringen, herunder om det skal holdes lukket høring, hvem som skal innkalles til høring, og om de kan ha med seg bisittere, og det vil normalt være komiteen som er nærmest til å vurdere sensitiviteten i opplysningene som formidles, og det tjenstlige behovet for tilgang til disse opplysningene.

Et praktisk forhold som tilsier at beslutningen som hovedregel bør ligge hos komiteen, er at beslutningen om å lukke en høring kan skje under en åpen høring. Det følger av forretningsordenen § 27 femte ledd at «et medlem av komiteen kan kreve at en åpen høring avbrytes for at komiteen skal behandle den videre fremdriften, herunder forslag om at høringen skal avsluttes eller fortsette for lukkede dører». I slike tilfeller vil det være upraktisk om spørsmål om deltakelse under den lukkede delen må bringes frem for presidentskapet. Beslutninger i komiteen knyttet til deltakelse i lukkede høringer vil – som andre typer beslutninger – måtte fattes ved alminnelig flertallsvedtak, jf. forretningsordenen § 26 annet ledd.

Et unntak fra denne hovedregelen foreslås for høringer hvor det vil kunne fremlegges, gjengis eller vises til opplysninger som er gradert høyere enn begrenset etter sikkerhetsloven eller høyere enn fortrolig etter beskyttelsesinstruksen. I slike tilfeller foreslås det at adgang til høringen fra andre enn dem som må forutsettes å få adgang, jf. ovenfor, kun kan gis etter samtykke fra Stortingets presidentskap. Dette handler om informasjon hvor det foreligger et særlig beskyttelsesbehov, og hvor det er spesielt viktig å begrense spredningen av informasjon. For opplysninger gradert etter sikkerhetsloven vil det blant annet være viktig å sikre at bestemmelser om sikkerhetsklarering og autorisasjon overholdes. Storingsrepresentanter og regjeringsmedlemmer er ikke underlagt sikkerhetslovens bestemmelser om personellikkerhet, mens det for alle andre stilles krav til sikkerhetsklarering for tilgang til informasjon gradert høyere enn begrenset. Et krav om at tillatelse må gis av presidentskapet, gir mulighet for å kontrollere at de per-

soner det bes om tillatelse til adgang for, har nødvendig sikkerhetsklarering. Når det gjelder adgang for bisittere til personer som anmodes om å delta i høringen, må spørsmålet om sikkerhetsklarering inngå som ledd i komiteens vurdering av om bestemte bisittere skal gis adgang til å delta under høringen.

I situasjoner hvor det er aktuelt å formidle informasjon gradert til konfidensielt/strengt fortrolig eller høyere, vil det dessuten være lite aktuelt å avbryte en åpen høring for å fortsette høringen for lukkede dører direkte i forlengelsen av den åpne høringen – dette blant annet fordi det da vil være nødvendig å flytte høringen til et særskilt sikret møterom. I slike tilfeller vil det derfor også være tid til å innhente samtykke fra presidentskapet.

Presidentskapet benytter for øvrig anledningen til å foreslå rettet en henvisningsfeil i forretningsordenen § 16 sjettede ledd tredje punktum. Det er der henvist til tredje ledd annet punktum, men det skal være tredje ledd tredje punktum.

Presidentskapets tilråding

Presidentskapet viser til det ovenstående og rår Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

I

I Stortingets forretningsorden gjøres følgende endringer:

§ 16 sjettede ledd tredje punktum skal lyde:

Tredje ledd *tredje* punktum gjelder tilsvarende for varamedlemmer i komiteer som det holdes fellesmøte med.

§ 27 sjettede ledd skal lyde:

Til høringer for lukkede dører har bare komiteens medlemmer, de som er anmodet om å møte til høring med eventuelle bisittere, og ansatte i Stortingets administrasjon adgang. Komiteen kan beslutte at andre med tjenstlig behov gis adgang til høringen. Til høringer hvor det vil kunne gjengis eller vises til opplysninger gradert høyere enn begrenset etter sikkerhetsloven eller fortrolig etter beskyttelsesinstruksen, kan slik adgang bare gis med samtykke fra presidentskapet.

Nåværende sjettede til niende ledd blir syvende til nytt tiende ledd.

II

Endringene trer i kraft straks.

Oslo, i Stortingets presidentskap, den 16. mai 2018

Tone Wilhelmsen Trøen

Eva Kristin Hansen

Morten Wold

Magne Rommetveit

Nils T. Bjørke

Abid Q. Raja